

i alt ca. 30-40 anlæg med særligt regulerende boreringer pr. år samt 10 til 15 vandingslag pr. år.

Tilskud til etablering af vandingsanlæg på skovbrugsejendomme skønnes på grundlag af oplysninger fra Dansk Skovforening og statens forstlige forsøgsvæsen så godt som udelukkende at blive aktuelt til produktion af juletræer og pyntegrønt og forventes at få et omfang på ca. 10 anlæg pr. år i perioden 1981-85.

Sammenfattende forventes der pr. år i perioden 1981-85 at blive etableret 7-800 vandingsanlæg, der vander et samlet areal på 18-19000 ha.

Beregnet i et skønnet omkostningsniveau for 1981 vil dette medføre et samlet tilsagn om tilskud på 26-27 mill. kr. pr. år eller ca. 40 % af den samlede tilsagnsramme på 65 mill. kr. (for 1981).

8.2. Forslagets direkte beskæftigelseeffekt.

Den direkte beskæftigelsevirkning af forslaget består i en forøget beskæftigelse dels i de virksom-

heder, der producerer maskiner og materiel til vandings- og dræningsanlæg og dels i de virksomheder, der foretager anlæggene i marken.

Etablering af drænings- og vandingsanlæg er forskellige i henseende til arbejdsintensitet, idet etablering af dræningsanlæg (med lerrør) kræver næsten dobbelt så mange mandår som etablering af vandingsanlæg målt i forhold til samme investeringsbeløb.

Den relative nedgang i den direkte beskæftigelse i dræningssektoren ved den foreslåede udvidelse af tilskudsområdet til også at omfatte dræning med plastrør og gravefri dræning skønnes at blive mere end opvejet af den stigning i det generelle aktivitetsniveau, som disse nye tilskud medfører.

Nedenfor er på basis af det skønnede aktivitetsniveau angivet de samlede anslåede investeringer til vandingsanlæg og til de forskellige former for dræningsanlæg, disses tilsvarende lønkvoter samt et skøn for antal direkte beskæftigede (tabel 2).

Tabel 2. Lovforslagets direkte beskæftigelseeffekt på årsbasis.

Form	art	invest. i mio kr. (1981-priser).	lønvote	lønandel i mio	mandår
Dræning	ler	57	0,57	32,5	309
	plast	57	0,48	27,4	260
	gravefri	21	0,46	9,7	92
Vanding	alle	123	0,33	40,6	387
Ialt		258			1048

8.3. Forslagets konsekvenser for jordbrugets produktionsværdi samt de afledte virkninger.

Den jordbrugspolitiske begrundelse for tilskud til dræning og vanding er, at tilskuddene skal sikre, at etablering af disse anlæg er tilstrækkelig rentabel fra den enkelte jordbrugers synsvinkel, idet anlæggene er nødvendige for at sikre en samfundsøkonomisk optimal udnyttelse af jordens afgrødepotentiel.

For vandingsanlæggenes vedkommende giver dette sig udtryk ved, at landmanden efter etablering af vandingsanlæg har et friere valg mellem afgrødetyper samt får et forøget afgrødeudbytte pr. ha. De samme forhold gør sig gældende ved etablering af dræningsanlæg, hvorved der dog også opnås en række driftsbesparelser på grund af den lettere jordbehandling.

Merudbyttet samt driftsbesparelserne pr. ha er begge udtryk for en forøgelse af jordbrugets produktionsværdi.

Produktionsforøgelsen målt i afgrødeenheder pr. ha fordeler sig gennemsnitligt med 20 a.e. for vanding og 18 a.e. for dræning. Med det skønnede aktivitetsniveau pr. år på 11-12000 ha drænet areal og 18-19000 ha vandet areal vil den samlede produktionsforøgelse ved den foreslåede ordning pr. år være lig ca. 585.000 a.e. Såfremt landmanden skulle indkøbe denne afgrødemængde, ville den i 1979 koste 130 kr. pr. a.e., hvorfor den interne produktionsværdi af forslaget ud fra det skønnede aktivitetsniveau kan anslås til 76 mill. kr. pr. år i 1979-priser. Såfremt der regnes med en årlig stigning i priserne på 6 pct. p.a., vil dette være lig 85 mill. kr. pr. år målt i 1981-priser.

En forøgelse af jordbrugets vegetabiliske produktion på nævnte 585.000 a.e. pr. år vil imidlertid have virkninger udover ovennævnte, idet en forøget vegetabilisk produktion vil medføre en øget animalsk produktion og derved en stigning i landbrugets samlede produktionsværdi på ca. 140 mill. kr. pr. år. Med denne stigning vil samtidig ske en